

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Institutionen för handel och företagande

TENTAMEN

Kurs: Mikroekonomi G1N

Examinationsmoment: salstentamen

Kurskod: NA124G

Högskolepoäng för tentamen: 6

Datum: 2024-08-22

Tentamenstid 14.15-19.30

Ansvarig lärare: Jonna Rickardsson

Berörda lärare: Jonna Rickardsson, Lars Pettersson, Peter Njekwa Ryberg

Hjälpmedel/bilagor: Högskolans miniräknare

Övrigt: Flervalsfrågor svaras på svarsbladet i tentamen. Övriga frågor ska skrivas på rutat skrivpapper.

- Anvisningar
- ☐ Ta nytt blad för varje lärare
 - ☐ Ta nytt blad för varje ny fråga
 - ☒ Skriv endast på en sida av papperet.
 - ☒ Skriv namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
 - ☒ Numrera lösbladen löpande.
 - ☒ Använd inte röd penna.
 - ☒ Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

Poänggränser: F: 0–50 p, E: 50–54, D: 55–59, C: 60–69, B:70–79, A: 80–90

Kryssa i frågorna du har svarat på:

Fråga	MC	B1	B2	B3	B4	B5	Totalt
Svarat							
Max Poäng	20	15	15	15	15	10	90
Poäng							

Skrivningsresultat bör offentliggöras inom 18 arbetsdagar

Lycka till!

Antal sidor totalt

A. Multiple Choice (flervalsfrågor) (20 poäng, 1 p per fråga)

1. Vad innebär begreppet "marginalkostnad"?
 - A) Kostnaden för att producera den första enheten av en vara
 - B) Kostnaden för att producera en ytterligare enhet av en vara
 - C) Den totala kostnaden delad med antalet producerade enheter
 - D) Skillnaden i kostnad mellan två produktionsnivåer
 - E) Kostnaden för att underhålla produktionsutrustningen
2. Vad innebär sänkta/sjunkna kostnader (sunk costs)?
 - A) Kostnaden för att finansiera nya projekt
 - B) Kostnader som varierar med produktionsnivån
 - C) En potentiell framtida kostnad som kan undvikas
 - D) Kostnader som redan har uppstått och inte kan återhämtas
 - E) Startkostnader för ett företag
3. Vad är inferiora varor (inferior goods)?
 - A) Dyr produkter som få har råd med
 - B) Varor av lägre kvalitet som sällan köps av konsumenter
 - C) Produkter som endast köps av låginkomsttagare
 - D) Varor som har en negativ påverkan på miljön
 - E) Varor vars efterfrågan minskar när konsumentens inkomst ökar
4. Vad innebär "monopol"?
 - A) En marknadsform med många säljare och få köpare
 - B) En marknad dominerad av en enda säljare
 - C) En marknad med perfekt konkurrens
 - D) En marknad där alla säljare samarbetar om prissättning
 - E) En marknad med fri konkurrens utan regelverk
5. Vilket av följande påståenden bäst beskriver principen om avtagande marginalnytta?
 - A) När en konsument konsumerar mer av en vara ökar den totala nytta som konsumenten upplever.
 - B) Marginalnyttan av en vara ökar ju mer av varan som konsumeras.
 - C) Den totala nytta en konsument upplever minskar när fler enheter av en vara konsumeras.
 - D) Marginalnyttan av en vara är konstant oavsett antalet konsumerade enheter.
 - E) För varje ytterligare enhet av en vara som konsumeras minskar den extra nytta som varje enhet ger.

6. Vilken term används för att beskriva en situation där en ökning i tillgången på en vara sänker dess pris?

- A) Priselasticitet
- B) Marknadseffektivitet
- C) Priskänslighet
- D) Utbudsförskjutning
- E) Lagen om utbud och efterfrågan

7. Vad menas med en "marginalintäkt"?

- A) Den totala intäkten ett företag får från försäljningen av sina produkter
- B) Intäkten från försäljning av den sista enheten av en produkt
- C) Intäkten från försäljningen av den första enheten av en produkt
- D) Skillnaden i intäkt mellan två olika marknader
- E) Den genomsnittliga intäkten per såld enhet

8. Hur påverkas efterfrågan på en vara av en ökning i konsumenternas inkomster, om varan är en normal vara?

- A) Efterfrågan minskar
- B) Efterfrågan förblir oförändrad
- C) Efterfrågan ökar
- D) Efterfrågan förskjuts till en annan marknad
- E) Efterfrågan varierar slumpmässigt

9. Vad orsakar inte en förflyttning av efterfrågekurvan?

- A) En förändring i priset på varan.
- B) En förändring i konsumenternas inkomster.
- C) En förändring i priset på en relaterad vara.
- D) En förändring i konsumenternas preferenser.
- E) En förändring i antalet konsumenter på marknaden.

10. Vad innebär det när ett företags marginalintäkt (MR) är lika med marginalkostnad (MC)?

- A) Företaget maximerar sin totala omsättning.
- B) Företaget minimerar sina totala kostnader.
- C) Företaget maximerar sin vinst.
- D) Företaget uppnår maximal marknadsandel.
- E) Företaget uppnår break-even på sina produkter.

11. Vem myntade begreppet "den osynliga handen" för att beskriva hur individuella självintressen oavsiktligt gagnar samhället som helhet?

- A) John Maynard Keynes
- B) Milton Friedman
- C) Adam Smith
- D) David Ricardo
- E) Karl Marx

12. Vad innebär en positiv korspriselasticitet mellan två varor?

- A) De två varorna är komplement till varandra.
- B) De två varorna är substitut till varandra.
- C) Prisökningen på en vara minskar efterfrågan på den andra varan.
- D) Prisökningen på en vara ökar utbudet av den andra varan.
- E) De två varorna är oberoende av varandra.

13. Vad är ett "pristak"?

- A) En lagstiftad minimiprisnivå för en vara
- B) Det maximala pris en vara får säljas för enligt lag
- C) Marknadens naturliga begränsning för hur högt ett pris kan gå
- D) Ett verktyg för att öka produktionen
- E) En metod för att mäta inflationen

14. Anta att en marknad har följande efterfråge- och utbudsfunktioner:

$Q = 200 - 10P$ och $Q = 5P - 25$. Vilket jämviktspris rensar marknaden?

- A) 15
- B) 17.5
- C) 20
- D) 22.5
- E) 25

15. Ett företag har en total kostnad $TC = 200 + 50Q - 3Q^2 + 0.1Q^3$. Vad är marginalkostnaden när $Q = 10$?

- A) 20
- B) 50
- C) 60
- D) 85
- E) 140

16. Vad är genomsnittlig totalkostnad (ATC) om $TC=Q^3-12Q^2+54Q$?
- A) $3Q^2-24Q+54$
 - B) $3Q^2-24Q+54/Q$
 - C) $0.5Q^2-6Q+27$
 - D) $0.5Q^2-6Q+27/Q$
 - E) $Q^2-12Q+54$
17. Vid vilken kvantitet är genomsnittlig total kostnad (ATC) minimerad om $TC=Q^3-12Q^2+54Q$?
- A) 3
 - B) 6
 - C) 9
 - D) 12
 - E) 15
18. Vad blir företagets vinstmaximerande **kvantitet** om det är en monopolist och om efterfrågefunktion är $P=100-0.5Q$ och företaget har konstanta marginalkostnader på 20?
- A) 30
 - B) 40
 - C) 60
 - D) 80
 - E) 100
19. Vad blir företagets vinstmaximerande **pris** om det är en monopolist och om efterfrågefunktion är $P=100-0.5Q$ och företaget har konstanta marginalkostnader på 20?
- A) 30
 - B) 40
 - C) 60
 - D) 80
 - E) 100
20. Alice och Bob arbetar i en verkstad där de kan tillverka bord eller stolar. Alice kan tillverka 6 bord eller 18 stolar på en dag, medan Bob kan tillverka 4 bord eller 12 stolar på en dag. Vem har en relativ fördel i att tillverka bord?
- A) Alice
 - B) Bob
 - C) Båda har en relativ fördel
 - D) Ingen har en relativ fördel
 - E) Det går inte att avgöra med given information

Svarsblad för Multiple Choice (flervals-) frågorna

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	

Namn: _____ Personnummer: _____

Fråga B1. Specialisering och handel (15 poäng)

Nordland och **Sydland** kan båda producera elektronik och bomull. I Nordland tar det 5 timmar att producera en enhet elektronik och 3 timmar att producera ett ton bomull. I Sydland tar det 10 timmar att producera en enhet elektronik och 2 timmar att producera ett ton bomull. Nordland kan arbeta totalt 600 000 timmar per år, medan Sydland kan arbeta 2 miljoner timmar per år.

- Vilket land har absolut fördel när det kommer till produktion av elektronik, vilket land har absolut fördel i bomullsproduktion? [2 poäng]
- Beräkna alternativkostnaden för varje land och vara. [2 poäng]
- Rita varje lands produktionsmöjlighetskurva (två separata figurer). [4 poäng]
- Om de två länderna ingår ett handelsavtal för att specialisera sig enligt deras relativa(komparativa) fördel, vad bör varje land producera? [2 poäng]
- Om dessa är de enda två länderna i världen som är öppna för handel, vilka är de högsta och lägsta priserna som kan råda på världsmarknaden för ett ton bomull och en enhet elektronik (i termer av den andra varan)? [4 poäng]
- Om världspriset för 1 enhet elektronik = 4 ton bomull, kommer båda varor produceras? [1 poäng]

Fråga B2. Marknadsreglering (15 poäng)

Anta att efterfråge- och utbudsfunktionerna för bensen i en stad kan beskrivas med följande ekvationer där P är priset per liter i euro och Q är kvantiteten i miljoner liter per månad:

- Efterfrågefunktion: $Q=160-10P$ eller $P=16-0.1Q$
- Utbudsfunktion: $Q=40+10P$ eller $P=0.1Q-4$

- Bestäm jämviktspris och jämviktskvantitet för bensen. [2 poäng]
- Visa efterfråge- och utbudslinjerna i en figur samt räkna ut värden för pris och kvantitet där linjerna korsar y- och x-axlarna. [3 poäng]
- Räkna ut konsument- och producentöverskotten på marknaden. [2 poäng]
- Antag att staden inför en skatt på 2 euro per liter bensen som betalas av producenterna. Hur påverkar detta utbudsfunktionen? Bestäm det nya jämviktspriset och den nya jämviktskvantiteten efter skatten. [3 poäng]
- Beräkna statens skatteintäkter efter skatten. [2 poäng]
- Diskutera de möjliga långsiktiga effekterna av denna skatt på bensenmarknaden i form av konsumentbeteenden, producentbeslut och möjliga externa effekter. [3 poäng]

Fråga B3. Monopol (15 poäng)

- a) Vad är vinstmaximeringsvillkoret för ett monopolföretag? Skiljer sig vinstmaximeringsvillkoret mellan ett monopolföretag och ett företag på en marknad med fri konkurrens? [3 poäng]
- b) Antag att du är en monopolist med följande förutsättningar:
efterfrågan för din produkt: $P(Q) = 1000 - 3Q$,
total kostnad $TK(Q) = 500 + 40Q$.
Beräkna den optimala kvantiteten på monopolmarknaden. [2 poäng]
Beräkna priset som det vinstmaximerande monopolföretaget kommer att sätta. [2 poäng]
- c) Visa med en graf den monopolmarknad som beskrivs i b). Använd kurvorna för efterfrågan, marginalkostnad och marginalintäkt. [2 poäng]
- d) Beräkna konsumentöverskott och producentöverskott på monopolmarknaden och visa dessa ytor i din graf. [4 poäng]
- e) Monopolet skapar en välfärdsförlust (deadweight loss). Beräkna välfärdsförlusten och visa i din graf var den ytan finns. [2 poäng]

Fråga B4. Risk (15 poäng)

- a) Förklara skillnaden mellan personer som (i) har riskaversion, (ii) är riskneutrala och (iii) är riskälskare. [5 poäng]
- b) Förklara vad "adverse selection" innebär och förklara med ett exempel när det kan förekomma där du utgår från försäkringsmarknaden. [5 poäng]
- c) Förklara vad "moral hazard" innebär och förklara med ett exempel när det kan förekomma där du utgår från försäkringsmarknaden. [5 poäng]

Fråga B5. Arbetsmarknaden (10 poäng)

Vi har en arbetsmarknad för robotoperatörer med efterfrågan $P = 200 - 2Q$ och utbud $P = 50 + 8Q$.

- a) Beräkna lönen och antalet robotoperatörer när arbetsmarknaden är i jämvikt och visa jämvikten i en graf. [2 poäng]
- b) Fackförbunden och företagen kommer överens om att den lägsta tillåtna lönen på arbetsmarknaden ska vara 180 kronor (samma princip som en minimilön). Vilken konsekvens kan den nya lönen ha på arbetsmarknaden? Hur många robotoperatörer anställs med den nya lönen? [4 poäng]
- c) Beräkna dödviktsförlusten (deadweight loss) som uppstår efter att minimilönen införts. [4 poäng]